CYNLLUNIAU MARCIO TGAU

HAF 2019

CYMRAEG IAITH - UNED 3
3000N30-1

© WJEC CBAC Cyf.

RHAGARWEINIAD

Defnyddiwyd y cynllun marcio hwn gan CBAC ar gyfer arholiad 2019. Penderfynwyd arno'n derfynol yn dilyn trafodaeth fanwl mewn cynadleddau arholwyr gan yr holl arholwyr oedd yn ymwneud â'r asesiad. Cynhaliwyd y gynhadledd yn fuan ar ôl sefyll y papur fel y gellid cyfeirio at yr amrediad llawn o ymatebion ymgeiswyr, gyda sgriptiau wedi'u llungopïo yn sail i'r drafodaeth. Amcan y gynhadledd oedd sicrhau bod y cynllun marcio wedi'i ddehongli a'i gymhwyso yn yr un modd gan yr holl arholwyr.

Gobeithir y bydd y wybodaeth hon o gymorth i ganolfannau ond cydnabyddir ar yr un pryd y gallai fod gan athrawon safbwyntiau gwahanol ynglŷn â manylion neu ddehongli gan nad ydynt wedi bod yn rhan o'r gynhadledd farcio.

Mae'n flin gan CBAC ond nid oes modd iddo ymgymryd ag unrhyw drafodaeth na gohebiaeth am y cynllun marcio hwn.

© WJEC CBAC Cyf.

CYNLLUNIAU MARCIO TGAU

CYMRAEG IAITH - UNED 3

HAF 2019

Adran A (Darllen): 30 marc

Darn Darllen 1
Geid i'r Gwyliau

A1. Beth yw enw'r ŵyl sy'n cael ei chynnal ym Mharc Ynysangharad, Pontypridd? [1]

Parti Ponty
Sillafu yn gorfod bod yn gywir.
✓ = 1 marc
(Casglu gwybodaeth)

A2. Faint ydy pris tocyn penwythnos i Sesiwn Fawr, Dolgellau? [1]

£35/tri deg pum punt
✓ = 1 marc

(Casglu gwybodaeth)

A3. Beth sy'n gwneud y Sesiwn Fawr yn ŵyl ryngwladol? Nodwch enghraifft i brofi eich ateb. [2]

- Artistiaid (grwpiau/bandiau/cantorion o wledydd eraill/nifer o wledydd/gwahanol weldydd/tu allan i Gymru [1]
- Yr Alban / Lloegr / Iwerddon / Hwngari [1 marc am unrhyw un o'r rhain]

Mae angen rhoi prif lythyren i enw gwlad. Mae angen sillafu'r wlad yn gywir.
✓ = 1 marc

(Dehongli a chasglu gwybodaeth)

© WJEC CBAC Cyf.

Darn Darllen 2
Goroesi Gŵyl – Rhestr wirio

A4. Dewiswch pa rai o’r cynghorion isod sy’n cael eu rhoi yn y darn darllen. Mae un ateb cywir wedi’i roi i chi yn barod. Rhowch ✓ yn y blychau gyferbyn â’r **pedwar** cyngor cywir arall. [4]

Mae papur toiled, *jél* gwrthfacteria a weips gwlyb yn hanfodol rhag i ti gael germau a mynd yn sâl.	✓
Dewisa babell fach gan ei bod yn ysgafn i’w chludo ac yn hawdd ei phacio.	
Nid oes angen cerdyn banc arnat mewn gŵyl.	
Gwisga blygiau clustiau i atal sŵn pan fyddi di’n ceisio cysgu.	✓
Pacia ddillad amrywiol ac addas ar gyfer gwres ac oerfel.	✓
Dylet adael dy gerdyn adnabod gartref rhag ofn i ti ei golli neu i rywun ei ddwyn.	
Cofia wefrwr batri i dy ffôn fel dy fod yn gallu cysylltu â dy ffrindiau bob amser.	✓
Defnyddia eli haul a gwisga het rhag i ti ddioddef twymyn y gwair.	
Bydd tortsh yn dy atal rhag baglu wrth chwilio am y toiledau yn y tywyllwch.	✓

Ticio 5 blwch – tynnu 1 marc
Ticio 6 blwch neu fwy – 0 marc
Mewnbynnu marc
(Dehongli a chasglu gwybodaeth)

© WJEC CBAC Cyf.

Darn Darllen 3
Tafwyl i'r Teulu Cyfan, i Gymru Gyfan

A5. Mae gwefan Tafwyl yn ceisio denu pobl i'r ŵyl. Sut mae awdur y wefan yn llwyddo i wneud hyn? [8]

Gellir sôn am bwyntiau fel:

slogan sy'n ailadrodd yr ansoddair 'cyfan' ac yn cytseinio	Tafwyl i'r Teulu Cyfan i Gymru Gyfan
berfau gorchmynnol i berswadio	dewch blaswch rhowch gynnig
print trwm i amlygu pethau nodedig am yr ŵyl	37 o ddigwyddiadau mynediad rhad ac am ddim
gwybodaeth am yr hyn sydd ar gael	celf a chrefft, digwyddiadau celfyddydol, sesiynau garddio, gweithdai printio, rêf i blant, gweithdai celf, sesiynau pêl-droed, rygbi, golff, athletau a hoci
isdeitlau i gyfleu'r amrywiaeth i bawb a rhannu'r wybodaeth o dan bennawd perthnasol	Bwyd a Diod Pethau i Blant Dysgwyr
trosiad	gwledd o gerddoriaeth
ansoddeiriau i wneud y cyfan yn fwy apelgar	enwau mwyaf cynnyrch gorau yurt hudolus gwesteion diddorol
cytseinedd	Bragdy'r Beirdd Teithiau Tywys Gorau o Gymru
rhestru'r pethau sydd i'w gwneud	cerddoriaeth, llenyddiaeth, teithiau tywys, bwyd a diod
rhestru'r artistiaid	Yws Gwynedd, Alys Williams, Bryn Fôn, Geraint Jarman a.y.y.b.
ymadroddion i gyfleu maint yr ŵyl a'r amrywiaeth o bethau	mwy o stondinau nag erioed digonedd o fariau llond gwlad o ddigwyddiadau cystadlaethau a llawer mwy amserlen lawn dop
enwi'r gwahanol ardaloedd a phebyll	tŷ bwyta Milgi pabell fwyd a diod Popty ardal i blant Bwrlwm Yurt T i bobl yn eu harddegau
idiom	rhywbeth at ddant pawb
diwyg a'r defnydd o liw	
logo'r ŵyl	
map safle	

© WJEC CBAC Cyf.

✓ - nodwedd/techneg
t – tystiolaeth
d - dadansoddi

Gellir cyfeirio at bwyntiau eraill perthnasol.

0 marc
Os na cheir ymdrech i ateb y cwestiwn

1-2 marc
Peth ymdrech i drafod arddull/technegau'r testun yn fras

3-4 marc
Ymdrech eithaf da i drafod arddull/technegau a ddefnyddir yn y testun gan gynnwys ambell enghraifft/dyfyniad a dechrau dadansoddi

5 marc
Trafod arddull/technegau yn dda gan gynnwys rhai enghreifftiau/dyfyniadau a dadansoddi'n dda

6 marc
Trafod arddull/technegau yn dda iawn gan gynnwys rhai enghreifftiau/dyfyniadau a dadansoddi'n dda iawn

7-8 marc
Trafod ardull/technegau yn ddeallus gan gynnig dyfyniadau/cyfeiriadau yn gyson a dadansoddi'n aeddfed
✓ - nodwedd/techneg
t - tystiolaeth
d - dadansoddi
Mewnbynnu marc

© WJEC CBAC Cyf.

Darn Darllen 4
Tafwyl 'Gŵyl genedlaethol nid dim ond i Gaerdydd'

A6. Rhowch **ddau** reswm pam mae trefnwyr Tafwyl yn dadlau ei bod hi'n ŵyl i Gymru gyfan? [2]

- Hanner y bandiau yn dod o'r gogledd
- Hanner y stondinau o'r gogledd
- Llawer yn heidio o bob cwr o'r wlad/pob rhan o Gymru
- Pobl yn gallu aros am y noson a gwneud penwythnos ohoni

✓ = 1 marc

(Casglu a dehongli gwybodaeth)

A7. Beth yw cyfraniad busnesau lleol at yr ŵyl?
Rhowch ✓ yn y blwch cywir. [1]

£40,000
✓ = 1 marc

(Casglu a dehongli gwybodaeth)

A8. Pam nad oes tâl mynediad i Tafwyl? Rhowch ✓ gyferbyn â'r ateb cywir. [1]

Mae'r ŵyl yn gwneud digon o elw drwy'r bar, y bwyd a'r stondinau i dalu holl gostau cynnal yr ŵyl.	
Nid yw'r trefnwyr yn gallu cytuno faint o arian y dylid ei godi fel tâl mynediad i'r ŵyl.	
Mae'r bandiau i gyd wrth eu bodd yn perfformio yno ac felly'n gwneud hynny am ddim.	
Gall y trefnwyr dalu costau'r ŵyl drwy grant gan y Llywodraeth, nawdd busnesau lleol a'r incwm a wneir o brynu a gwerthu yn ystod yr ŵyl.	✓

1 marc am roi ✓ yn y blwch cywir:

(Casglu a dehongli gwybodaeth)

Darllen 5
Diwedd y gân yw'r geiniog – Gŵyl Gopr Amlwch yn dod i ben

A9. Beth yw'r prif reswm pam na fydd Gŵyl Gopr Amlwch yn cael ei chynnal y flwyddyn nesaf? [1]

Diffyg/prinder arian/problemau ariannol/anodd casglu digon o arian
✓ = 1 marc

(Dehongli gwybodaeth)

© WJEC CBAC Cyf.

A10. Beth yw ystyr yr idiom ‘diwedd y gân yw’r geiniog’? [1]

Arian sy’n rheoli popeth yn y pen draw/rhywbeth yn dod i ben pan nad oes arian.

✓ = 1 marc

(Dehongli ac adnabod geiriau)

© WJEC CBAC Cyf.

Darnau Darllen 5 a 6
Diwedd y gân yw'r geiniog – Gŵyl Gopr Amlwch yn dod i ben
Hwyl ar y Gwyliau

A11. A ôl darllen darnau 5 a 6 rhaid i chi **gyfuno a chrynhoi gwybodaeth** o'r ddau ddarn i gyflwyno syniadau a ffeithiau am

- bwysigrwydd gwyliau cerddorol
- rhwystrau sy'n wynebu'r trefnwyr [8]

Gellir sôn am syniadau fel:

Darn Darllen 5	Darn Darllen 6
Pwysigrwydd y gwyliau 1. Help i'r gymuned - pobl yn cydweithio 2. Llawer o bobl, tua 150,000 dros y degawd wedi mwynhau a chymdeithasu 3. Rhoi cyfle a llwyfan i nifer o fandiau, tua 250 band 4. Cyfle i groesawu cefnogwyr a pherfformwyr i dref Amlwch bob haf 5. Yr ŵyl wedi darparu adloniant bob haf am 10 mlynedd 6. Rhoi Amlwch ar y map 7. Denu ymwelwyr o bob cwr o Gymru 8. Dathlu diwylliant Cymru 9. Hyrwyddo cerddoriaeth unigryw Gymraeg a Chymreig	**Pwysigrwydd y gwyliau** 1. Sesiwn Fawr wedi bod yn ffenest siop i gerddoriaeth Gymraeg am 25 mlynedd 2. Denu ymwelwyr o bell ac agos i Ddolgellau 3. Hwb i'r economi leol 4. Pobl yn tyrru i fwynhau cymdeithasu drwy gyfrwng y Gymraeg 5. Gwrando ar artistiaid sy'n adlewyrchu diwylliant Cymru ar ei orau
Rhwystrau sy'n wynebu'r trefnwyr 1. Gŵyl Gopr Amlwch yn dod i ben ar ôl 10 mlynedd 2. Pwysau ariannol yw'r prif reswm 3. Hel £34,000 yn anos bob blwyddyn 4. Prin o £19,000 5. Gofynion iechyd a diogelwch wedi tynhau 6. Pwyslais cynyddol ar iechyd a diogelwch yn fwrn oherwydd y costau ychwanegol 7. Dim grant felly dim gŵyl	**Rhwystrau sy'n wynebu'r trefnwyr** 1. Parhad gwyliau, Ywain Myfyr yn nodi mai 10 mlynedd yw oes gŵyl 2. Nifer o wyliau yn dod i ben oherwydd diffyg arian 3. Gofynion iechyd a diogelwch yn rhoi costau anferthol 4. I ŵyl fawr rhaid cael stiwardiaid cofrestredig, gwasanaethau heddlu, ambiwlans, ffensys diogelwch **5.** Costau heddlu a chwmni stiwardio £15,000 yr un

p/rh – pwyntiau pwysigrwydd/rhwystrau

d - dehongli

© WJEC CBAC Cyf.

Gellir cyfeirio at bwyntiau eraill perthnasol.

0 marc	Os na cheir ymdrech i ateb y cwestiwn
1 marc	Peth ymdrech i gyfuno gwybodaeth o'r ddau destun drwy restru beth sy'n bwysig a'r rhwystrau (1-4)
2 farc	Peth ymdrech i gyfuno gwybodaeth o'r ddau destun drwy restru beth sy'n bwysig a'r rhwystrau (5-8)
3 marc	Ymdrech eithaf da i gyfuno gwybodaeth o'r ddau destun wrth restu beth sy'n bwysig a'r rhwystrau (9+)
4 marc	Ymdrech eithaf da i gyfuno gwybodaeth o'r ddau destun wrth restru beth sy'n bwysig a'r rhwystrau a dechrau dehongli'r wybodaeth
5 marc	Cyfuno gwybodaeth o'r ddau destun yn dda a dehongli'r wybodaeth yn gyson
6 marc	Cyfuno gwybodaeth o'r ddau destun yn dda iawn a dehongli'r wybodaeth yn bwrpasol
7-8 marc	Cyfuno gwybodaeth o'r ddau destun yn aeddfed gan ddehongli'r wybodaeth yn aeddfed a threfnus

Mewnbynnu marc

© WJEC CBAC Cyf.

Cwestiwn B1 a B2 (20 marc)

	CYFATHREBU A THREFN (YSTYR, PWRPASAU, DARLLENWYR a STRWYTHUR)	*YSGRIFENNU'N GYWIR (IAITH, GRAMADEG, SILLAFU AC ATALNODI)*
Band 5	**9-10 marc** • Ysgrifennu aeddfed a threiddgar • Ysgrifennu effeithiol sy'n cynnal diddordeb y darllenydd trwy gydol y darn • Addasu'r cywair priodol yn hyderus i'r pwrpas/cynulleidfa • Datblygu syniadau yn argyhoeddiadol gyda manylder, gwreiddioldeb a dychymyg • Adeiladwaith sicr a chydlynol; strwythur soffistigedig i'r ysgrifennu	**9-10 marc** • Defnyddio ystod eang o eirfa heriol ac addas yn hyderus i greu effaith neu i gyfleu ystyr benodol gywir • Gafael sicr iawn ar ramadeg • Defnyddio amrywiaeth o frawddegau addas ac effeithiol • Defnydd eang o gystrawennau cywir • Defnydd hyderus a chywir o ystod o atalnodi • Sillafu yn gywir bron yn ddieithriad • Gafael sicr iawn ar dreigladau • Gafael sicr iawn ar ferfau (amser a therfyniadau) ac arddodiaid
Band 4	**7-8 marc** • Ysgrifennu sy'n dangos yn glir y gallu i ddewis a dethol syniadau perthnasol a phriodol • Ysgrifennu sy'n dangos dealltwriaeth sicr sut i ddal diddordeb y darllenydd • Addasu'r cywair yn briodol a chyson i'r pwrpas/cynulleidfa • Datblygu syniadau gyda manylder sy'n argyhoeddi a cheir peth gwreiddioldeb a dychymyg • Ysgrifennu wedi ei strwythuro'n bwrpasol a'i drefnu'n eglur i roi dilyniant rhwydd a llyfn	**7-8 marc** • Defnyddio ystod eang o eirfa yn gywir • Gafael sicr ar ramadeg • Defnyddio amrywiaeth o frawddegau i greu effeithiau arbennig • Defnyddio ystod dda o gystrawennau'n gywir • Defnydd cywir o ystod o atalnodi • Sillafu sicr • Gafael sicr ar dreigladau • Gafael sicr ar ferfau (amser a therfyniadau) ac arddodiaid
Band 3	**5-6 marc** • Ysgrifennu cydlynol a diddorol ar y cyfan • Ymwybyddiaeth glir sut i ddal diddordeb y darllenydd • Cywair yn briodol ac yn addas ar y cyfan i'r pwrpas/cynulleidfa • Syniadau sy'n dangos datblygiad a cheir rhai cyffyrddiadau diddorol yn yr ysgrifennu • Gwaith trefnus sy'n rhoi dilyniant a strwythur	**5-6 marc** • Defnyddio ystod dda o eirfa yn eithaf cywir • Gafael gyson ar ramadeg ar y cyfan • Defnyddio amrywiaeth o frawddegau • Defnyddio ystod o gystrawennau'n gywir ar y cyfan • Defnydd cywir ar y cyfan o ystod o atalnodi • Sillafu mwyafrif y geiriau'n gywir • Mwyafrif y treigladau yn gywir • Mwyafrif y berfau (amser a therfyniadau) ac arddodiaid yn gywir

© WJEC CBAC Cyf.

	CYFATHREBU A THREFN (YSTYR, PWRPASAU, DARLLENWYR a STRWYTHUR)	***YSGRIFENNU'N GYWIR (IAITH, GRAMADEG, SILLAFU AC ATALNODI)***
Band 2	**3-4 marc** • Peth ysgrifennu cydlynol • Peth ymwybyddiaeth o sut i greu effaith i ddal diddordeb y darllenydd • Ymdrech glir i addasu cywair i bwrpas/darllenydd • Datblygu rhai syniadau gydag ambell gyffyrddiad diddorol • Peth trefn ar y gwaith a pheth dilyniant i syniadau	**3-4 marc** • Defnyddio peth ystod o eirfa • Gafael anghyson ar ramadeg • Amrywio brawddegau rywfaint • Peth gafael ar gystrawen • Peth gafael ar ystod o atalnodi • Sillafu yn eithaf cywir • Treigladau yn eithaf cywir • Berfau (amser a therfyniadau) ac arddodiaid yn eithaf cywir
Band 1	**1-2 marc** • Ysgrifennu cydlynol elfennol • Ymwybyddiaeth gyfyngedig o'r darllenydd • Peth ymdrech i addasu cywair i bwrpas/cynulleidfa • Peth cynnwys perthnasol er yn anghyson • Trefn elfennol a dilyniant syml i syniadau	**1-2 marc** • Ystod gyfyngedig o eirfa • Gafael gyfyngedig ar ramadeg • Defnyddio ystod gyfyngedig o frawddegau • Gafael gyfyngedig ar gystrawen • Peth ymdrech i atalnodi • Sillafu rhai geiriau yn gywir • Gafael gyfyngedig ar dreigladau • Gafael gyfyngedig ar ferfau (amser a therfyniadau) ac arddodiaid
	Dim sy'n haeddu ei wobrwyo	

© WJEC CBAC Cyf.